

Beslutningsforslag nr. **B 74**

Folketinget 2017-18

Fremsat den 20. februar 2018 af Pernille Skipper (EL), Jakob Sølvhøj (EL), Finn Sørensen (EL),
Roger Courage Matthisen (ALT), Josephine Fock (ALT) og Torsten Gejl (ALT)

Forslag til folketingsbeslutning om etablering af en ligelønspulje

Folketinget pålægger regeringen at afsætte 5 mia. kr. til en ekstra lønpulje til de offentlige overenskomstforhandlinger i 2018. Formålet med puljen er at mindske uligelønnen mellem kvinder og mænd, men den konkrete udmøntning af puljen foretages af arbejdsmarkedets parter.

Bemærkninger til forslaget

Der er fortsat store ligelønsproblemer i Danmark, hvor kvinder i gennemsnit tjener 13,2 pct. mindre i timen end mænd. Det dækker over lønforskelle mellem mænd og kvinder på samme arbejdsplads, men det skyldes også, at mange kvindedominerede fag fortsat lønnes lavere end fag, hvor der arbejder mange mænd. Der henvises til DR Nyheders omtale af seneste tal fra Danmarks Statistik (»Løngab: Kvinder får ikke det samme i løn som deres mandlige kolleger«, den 24. juli 2017). Der henvises også til en SFI's rapport (»Segregation and the gender wage gaps in the private and the public sector«, Karsten Albæk, Mona Larsen og Lars Stage Thomsen, SFI, 2016).

Ligelønsproblemerne i den offentlige sektor er et resultat af, at langt de fleste offentligt ansatte med de laveste lønninger er kvinder. Her taler vi eksempelvis om rengøringsassistenten, der holder operationsstuen ren, eller den lokale dagplejer (»Løn, køn, uddannelse og fleksibilitet – Lønkommissionens redegørelse«, Lønkommissionen, 2010). Også mellem faggrupper med samme uddannelseslængde er der fortsat store lønforskelle mellem kvindedominerede og mandsdominerede fag. Særlig ramt er de kvindedominerede faggrupper med mellemlange uddannelser, der tager sig af den borgernære velfærd som sundhed, omsorg og pleje. Eksempelvis er den gennemsnitlige timeløn for mænd med mellemlange uddannelser 306 kr., mens den for kvinder kun er 233 kr. (»Befolkningens løn«, Danmarks Statistik, 2013).

Tilsvarende har FOA, BUPL, Dansk Sygeplejeråd og en række andre fagforbund op til de kommende overenskomstforhandlinger konstateret lønforskelle på 10, 20 og 30 pct. efter at have sammenlignet lønnen i fag med samme uddannelseslængde på udvalgte kvinde- og mandeområder (»Arbejdsgiver om ligeløns-krav: Det klinger dårligt i mine ører«, Avisen.dk, den 31. januar 2018). De færreste vil være uenig i, at det arbejde, som sygeplejersker, SOSU'er, rengøringsassistenter, pædagoger, socialpædagoger og mange andre velfærdsarbejdere udfører hver dag, er fuldstændig afgørende for samfundets sammenhængskraft. Alligevel anerkendes de tusindvis af offentligt ansatte, der sammen skaber vores velfærd, ikke økonomisk for deres indsats. Det skal der laves om på nu.

Derfor har 51 faglige organisationer – dvs. medlemsorganisationerne i forhandlingsfællesskabet – også markeret, at fremskridt i kampen for ligeløn er en fælles prioritering ved årets overenskomstforhandlinger.

Men hvis det skal være fremskridt, der kan mærkes, slår de nuværende økonomiske rammer ikke til. Derfor har de

faglige organisationer i Sundhedskartellet, FOA, Socialpædagogernes Landsforbund og BUPL rettet henvendelse til en række folketingsmedlemmer på Christiansborg med ønske om, at Folketinget stiller med en ekstra pose penge – en pulje, der kan bruges på et velfortjent lønløft til de kvindedominerede fag. Med dette forslag tager forslagsstillerne denne appel til efterretning og foreslår, at der afsættes en ekstra lønpulje på 5 mia. kr. til dette formål til de offentlige overenskomstforhandlinger i 2018.

At sikre ligestilling mellem køn – og dermed også ligeløn – er et samfundsansvar. Derfor er forslaget om en ligeløns-pulje heller ikke et brud med en årelang dansk tradition, hvor parterne uden indblanding fra Folketinget selv forhandler løn- og arbejdsvilkår. Tværtimod er Folketinget som bevillingsgivende instans ved de offentlige overenskomstforhandlinger nøgleaktør, hvis ligelønsproblemerne skal adresseres og løngabet mindskes. Den konkrete udmøntning af puljen skal naturligvis foretages af arbejdsmarkedets parter under den forudsætning, at fordelingen af de ekstra lønkroner sker med det formål at mindske løngabet mellem kvinder og mænd.

Virkningen af de 5 mia. kr. på reguleringsordningen neutraliseres, sådan at beløbet ikke indgår, når reguleringsordningen udmøntes, således at andre faggrupper ikke kommer til at undvære lønstigninger, ved at der tages skridt imod mere ligeløn.

Forslaget medfører umiddelbare udgifter for det offentlige på 5 mia. kr. Af dette beløb vil en del komme tilbage i form af skatter og afgifter. Forslagsstillerne vil i en forhandling om oprettelsen af en sådan ligeløns-pulje pege på finansieringskilder, som samtidig har samfundsmæssigt gavnlige virkninger, som eksempelvis en aktieomsætningsafgift, der indbringer ca. 6 mia. kr. efter tilbageløb. Der er alene regnet med et afgiftsindhold af lønstigningen svarende til 24,5 pct. Den egentlige udgift for de offentlige kasser reduceres yderligere af skattebetalingen. Hvis den ansatte betaler 40 pct. i skat og derefter forbruger 50-60 pct. af restbeløbet, vil udgiften for de offentlige kasser således være: $5 * (1-0,4) * (1-0,5*0,245) = 2,6$ mia. kr.

Den endelige fastlæggelse af finansieringen vil være op til forhandlinger mellem Folketingets partier, se Skatteministerens svar til Skatteudvalget (folketingsåret 2016-17, SAU alm. del – spørgsmål 238).

Skriftlig fremsættelse

Pernille Skipper (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om etablering af en ligelønspulje.

(Beslutningsforslag nr. B 74)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.